

Hanna Filipkowska

"Adresat ballad Leśmiana", Eugeniusz Czaplejewicz, Warszawa 1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/41, 138

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ CZAPLEJEWICZ Eugeniusz: Adresat ballad Leśmiana. W: Studia o Leśmianie. Pod redakcją M. Głowińskiego i J. Sławińskiego. PIW. Warszawa 1971. IBL PAN. Historia i Teoria Literatury. Studia. 28, s. 352-365.

W balladach ze zbioru "Łąka" autor wyróżnia dwa typy odbiorcy przedstawionego. Pierwszy typ, odpowiadający klasycznej fazie kultury ludowej, reprezentuje gromada ludowa, która jest jednocześnie nadawcą i odbiorcą; drugi - gromada ludowa, która jest już jedynie odbiorcą; ten typ odpowiada fazie rozkładu kultury ludowej. Całkowicie inny typ adresata, należącego do "elity" kulturalnej, wpisany jest w balladę "Dziewczyna". Ze względu na odmienną konstrukcję adresata i zmianę jego miejsca i roli w utworze ballada ta otwiera nową fazę twórczości Leśmiana.

BP/41

H.F.

/I/ GŁOWIŃSKI Michał: Słowo i pieśń. /Leśmiana poezja o poezji/. W: Studia o Leśmianie. Pod redakcją M. Głowińskiego i J. Sławińskiego. PIW. Warszawa 1971. IBL PAN. Historia i Teoria Literatury. Studia. 28, s. 184-200.

Przedmiotem rozprawy są Leśmianowskie wiersze o poezji. Najczęściej używane przez Leśmiana nazwy czynności twórczych - to "śpiew", "śpiewak", "pieśń". Określenia te, mimo pozorów konwencjonalności, są u niego wyrazem pewnego rozumienia poezji. "Śpiew" - to najdalej posunięte przeciwstawienie prozy, pojmowanej jako wypowiedź racjonalnie uporządkowana; poeta - "śpiewak" nie występuje jako kreator czy twórca programów - jest jedną z postaci zaludniających świat poetycki Leśmiana. Rozprawę zamyka analiza wiersza "Słowa do pieśni bez słów" - jako summy poezji Leśmiana.

BP/41

I.J.